

Zorg dat jongeren delers van de toekomst blijven

Wij delen al volop fietsen, scooters en auto's met anderen. De omslag van bezit naar gebruik is bij jongeren al ingezet. Het is zaak om de overgang naar deelmobiliteit stevig door te zetten, óók buiten de stad.

Rens Mulder Ko Hamelink

Opinie

Vroeg in de ochtend met de deelscooter naar het station, om de trein te pakken naar school in Eindhoven. Op de weg terug: kort naar Den Bosch met een elektrische deelauto om bij een vriend te eten, en vervolgens weer met een deelfiets naar huis. Zonder eigen auto de hele dag op pad. De trend naar deelmobiliteit is ingezet en komt in rap tempo op ons af. Jongeren zijn daarbij de katalysator.

JOOST VAN DEN BROEK/HOLLANDSE HO

Het verschil tussen de Brabantse steden en dorpen is groot. Steden kennen steeds meer autoluwe zones en zitten vol mogelijkheden voor duurzaam (deel)vervoer, die door ons volop gebruikt worden. Autobezit onder jongeren daalt hier dan ook. Echter, 30 procent van de Brabanders woont in dorpen. Hier zien de getallen er heel anders uit. Ook omdat het aanbieden van deelmobiliteit door commerciële bedrijven financieel onaantrekkelijk is bij lage inwoneraantallen, blijft het aantal deelauto's in dorpen steken op ongeveer 100 per 100.000 inwoners ten opzichte van 1.000 per 100.000 in de stad. Hetzelfde beeld zien we bij het aanbod voor (elektrische) deelfietsen en scooters zoals GO Sharing of Felyx. In steden is het aanbod enorm, terwijl het landelijk gebied minder mogelijkheden biedt. Jonge forenzen in de buitengebieden kunnen dus niet altijd duurzame keuzes maken en blijven zo afhankelijk van een auto.

Ambitie gaat niet ver genoeg

Gelukkig staat duurzame mobiliteit hoog op de agenda bij Brabantse gemeenten en de provincie Noord-Brabant. De ambitie is gedeelde mobiliteit overal in Brabant te realiseren, ook op plekken waar minder mensen wonen. Aangedragen oplossingen hebben wat ons betreft echter te weinig aansluiting bij de behoeftes van jongeren. In de Visie gedeelde mobiliteit is maatwerk stipt de provincie een aantal mooie thema's aan, zoals deelvervoer op afroep en deelauto- gebruik, maar met een conservatieve inslag. Deelmobiliteit wordt genoemd als aanvulling op de eigen auto. Autobezit blijft daarmee nog steeds de norm, terwijl de trend doorzet dat jongeren minder waarde hechten aan individueel (auto)bezit.

Ook worden mobiliteitshubs aangemerkt als knooppunten van de toekomst. Fysieke locaties waar verschillende vormen van mobiliteit samenkomen. Uit onderzoek van de Jonge Klimaatbeweging onder jongeren blijkt echter dat niet de hub, maar de mens centraal moet staan in het aanbod van mobiliteit. Dynamisch (zelfrijdend) openbaar vervoer dat via een app op afroep naar je toe komt. Dat voorkomt dat mensen een eigen auto willen kopen.

Toekomstproof

Jongeren zijn de katalysatoren voor de transitie naar deelmobiliteit. Maak daar gebruik van en investeer in deelmobiliteit voor jongeren:

1. Sluit als overheden en vervoersbedrijven aan bij de oplossingen die wij zien: uitstootvrij openbaar vervoer en delen met elkaar. Eigen bezit van een auto zien we als impopulair en overbodig.
2. Investeer in duurzame mobiliteitsconcepten, ook buiten de stad. Inventariseer kansen en behoeften. En betrek ons daarbij. Een mooi voorbeeld is de gemeente Maashorst. Hier kunnen inwoners een deelauto pakken die gemeenteambtenaren ook gebruiken. De voorbeelden zijn nog niet grootschalig, maar creatieve concepten komen van de grond. Ook in landelijk gebied. Denk aan het autodeelconcept OnzeAuto, waarbij buurtbewoners een auto delen en gezinnen hun tweede auto verkopen. En fanatieke dorpsraden die zich inzetten voor de aanschaf van deelauto's en waarbij gemeenten laadpaalvoorzieningen faciliteren.
3. Blijf in ieder geval voor de kortere termijn investeren in goede busverbindingen. Autoafhankelijkheid is een issue buiten de stad, en dat wordt alleen maar groter als de bus wegvalt. Uit een recent rapport van het Planbureau voor de Leefomgeving blijkt dat bereikbaarheid van voorzieningen voor mensen in landelijk gebied een stuk lager is geworden, zeker als ze gebruikmaken van het openbaar vervoer. Bussen weghalen betekent grotere afhankelijkheid van de auto en dus minder kans op deelmobiliteit. Op de langere termijn zien we wel dat de bus een achterhaald concept is en moeten we naar andere vormen van vervoer gaan dat op afroep naar je toekomt.
4. Geef de fiets voorrang. Stel de aanleg van fietspaden niet uit. De fiets is het vervoersmiddel van de toekomst. Het is snel, schoon en gezond en past in het model van deelmobiliteit voor jong en oud. De elektrische fiets wordt steeds meer omarmd, ook door ons. Zeker jongeren die buiten de stad wonen en bijvoorbeeld meer dan 15 kilometer moeten fietsen naar school, opleiding of stage. De elektrische fiets vervangt de behoefte die vroeger bestond om een brommer of scooter aan te schaffen. Zorg dus dat fietsen hip en aantrekkelijk blijft, zeker bij de jonge doelgroep, want eenmaal in de auto is het lastig ze eruit te krijgen.

Handen ineenslaan

Het wordt hoog tijd om het mobiliteitsgedrag van jongeren als de nieuwe norm te zien. Zorg dat wij de delers van de toekomst blijven. Faciliteer als overheid de doorontwikkeling en uitvoering van duurzame mobiliteitsconcepten die aansluiten bij het mobiliteitsbeeld van jongeren. Zorg dat (commerciële) aanbieders van deelmobiliteit en regionale overheden de handen ineenslaan. Alleen zo pakken we door op de ingezette trend naar deelmobiliteit en geven we jongeren zicht op een duurzaam, mooi en gezond Brabant.

Rens Mulder en Ko Hamelink zijn leden van de Raad Young Professionals Brabant, onderdeel van BrabantAdvies.
